

РЕШЕНИЕ

№ 756

гр. София, 08.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в
публично заседание на 01.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Биляна Кирилова, като разгледа дело номер **4503** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 84, ал. 3 вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Я. А., [дата на раждане] , провинция Л., [община], А., гражданин на А., ЛНЧ [ЕГН] против Решение № 3069 от 10.04.2025 г. на председателя на ДАБ – МС, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на оспорения административен акт. Застъпено е становище за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 35 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Твърди се, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на изложените в бежанската история релевантни обстоятелства относно наличието на основателни опасения от преследване, както и на реална заплаха за живота на жалбоподателя при връщането му в държавата по произход. В този аспект, се сочи, че съществено значение за спазване на нормативно уредения в чл. 33, т. 1 от Конвенцията за статута на бежанците (чл. 4, ал. 3 ЗУБ) принцип на забрана за връщане („non refoulement“) в държавата по произход, е обективното изясняване на актуалното към момента на постановяване на решението обществено и политическо положение, което се твърди да не е сторено в административното производство. Поставен е акцент на настъпилите промени именно след напускане на страната от жалбоподателя през м. август 2021 г., като в този аспект се сочи, че това е била основната причина, за да се откаже от защитата на държавата, чийто гражданин е. В този аспект, е изразено становище, че за

постигане на целите на бежанското право - защита от бъдещо фактическо преследване, административният орган е бил длъжен да изясни доколко отношението на настоящото управление на талибаните в А. не създава риск за живота и сигурността на жалбоподателя. Изложени са аргументи и за неправилно приложение на изискванията на чл. 9, ал. 1, т. 2 от ЗУБ. Твърди се, че представената справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС не дава възможност за обективен прочит на релевантни за личния бежански профил на жалбоподателя обстоятелства. От съда се иска да отмени оспореното решение и да върне преписката на административния орган, с оглед цялостното и всестранно анализиране на информацията, съдържаща се в представените доказателства.

Жалбоподателят не участва в проведеното съдебно заседание въпреки надлежното си призоваване. Назначеният по негово искане процесуален представител – адв. П. Б., САК ангажира писмени доказателства за актуалната ситуация на сигурност и обществено – икономическата обстановка в държавата по произход. В подробни писмени бележки (л. 80 – л. 84) адв. Б. е изложил допълнителни съображения в подкрепа на направеното искане в жалбата за отмяна на решението на председателя на ДАБ – МС.

Ответникът – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), чрез процесуалния си представител – главен юрисконсулт Е. Х. оспорва жалбата. Застъпва становище за неоснователност и необоснованост на аргументите, с които се иска отмяна на оспореното решение. Счита, че жалбата следва да бъде отхвърлена. Поставя акцент върху факта, че жалбоподателят е напуснал доброволно държавата си по произход единствено поради лични икономически причини с нескрито желание да достигне до друга крайна дестинация – Конфедерация Швейцария.

Софийска градска прокуратура не е изразила становище по жалбата и не участва със свой представител в съдебното производство.

Административен съд - София град, Първо отделение, 26 състав въз основа на приложените към делото доказателства и становището на страните, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е започнало по молба вх. № ВР13 – 482 от 08.05.2024 г. (рег. № УП – 16040 от 08.05.2024 г.), с която Я. А., гражданин на А. е заявил желание да получи международна закрила в Република България (л. 49 и л. 70). Молбата е подадена чрез Дирекция „Миграция“ при Министерство на вътрешните работи след наложена принудителна административна мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 от ЗЧРБ – „Връщане до страна на произход“ – А. (л. 50). В деня на завеждане на молбата – 08.05.2024 г., в присъствие на преводач от пазу е съставен Регистрационен лист (л. 66 – л. 68) и е изготвена Евродак дактилоскопна карта (л. 62). На жалбоподателя са връчени писмена покана за провеждане на интервю на 15.05.2024 г., Указания относно компетентния орган и реда за подаване на молба за закрила, както и досежно процедурата, която ще се следва, правата и задълженията, които чуждите граждани имат на територията на РБългария. Предоставен му е списък на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут с приемни в ДАБ при МС и информация за задълженията, които следва да съблюдава в центровете на ДАБ - МС.

Самоличността на кандидата за закрила е удостоверена с Декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, поради непредставяне на валидни документи, издадени в държавата по произход (л. 60). Чужденецът е декларирал съгласие за обработване на личните данни за целите на производството по закрила, както и за събиране на официални данни от други органи и организации, включително и от страни, различни от държавата на произход.

В деня на завеждане на молбата за закрила, с Решение № 069 от 08.05.2025 г. жалбоподателят е настанен в Регистрационно – приемателен център (РПЦ) - [населено място], ПМЗ -[жк]. Връчени

са му Указания за правата и задълженията, които има в зоната за движение, принадлежаща към РПЦ – С., съгласно решение на Министерския съвет и информация за местата, на които при необходимост може да получава допълнителна информация.

Десет дни след завеждане на молбата за закрила, на 17.05.2024 г. жалбоподателят Я. А. е напуснал самоволно общежитието заедно с още 20 лица, всички граждани на А. (Докладна записка вх. № ВР-289 - л. 45). С Констативен протокол от 15.05.2024 г. е документирано неявяването на кандидата за закрила на насроченото интервю за 15.05.2024 г. (л. 46).

С Решение № 7610 от 08.07.2024 г. (л. 40) на заместник председателя на ДАБ – МС образуваното по молбата на Я. А. производство за предоставяне на международна закрила е прекратено, на основание чл. 15, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

С Молба от 05.02.2025 г. (л. 36 и л. 37), след връщане на жалбоподателя от Конфедерация Швейцария, производството по молбата за закрила е възобновено, а кандидатът отново е настанен в РПЦ – С., ПМЗ[жк]. На 12.02.2025 г. в присъствие на преводач от дари е проведено интервю с чуждия гражданин, документирано с приложен към административната преписка Протокол (л. 26 – л. 28). Кандидатът е заявил, че е напуснал държавата си по произход още в началото на м. януари 2021 г. като най-напред е отишъл в П., а след това е влязъл в И. където е работил в продължение на около 3 месеца. След това е преминал нелегално границата с Турция и се е установил в И.. Работил в предприятие, произвеждащо регистрационни табели на товарни автомобили. С група от 15 човека и трафикант преминали границата с България. Чужденецът е заявил, че към момента на провеждане на интервюто останалите членове на семейството му вече са се преместили в И., въпреки че не е посочил да са имали проблеми в А.. Отрекъл е лично той да е имал проблеми заради етническия си произход или изповядваната религия. Като крайна цел на пътуването си е посочил Л., въпреки че е върнат при условията на Регламента Д. от Конфедерация Швейцария. Кандидатът за закрила е посочил като причина за напускане на държавата си по произход – финансови и икономически проблеми в резултат на лошите икономически условия и най-вече безработицата. По отношение на депозираната молба за закрила в България не е отрекъл, че е подадена след като вече е бил задържан и това е бил единственият му изход, за да бъде освободен. Посочил е, че има двама чичовци, които са се установили със семействата си в Ш..

Към преписката е приложено становище на Специализирана дирекция „М“ – ДАНС – рег. № М – 3653 от 24.03.2025 г., в което на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС, е посочено, че ако лицето отговаря на условията по ЗУБ, ДАНС не възразява гражданина на А. Я. А. да получи закрила в Република България (л. 25).

На 04.04.2025 г. експертът на ДАБ - МС, провел интервюто с кандидата за закрила, е изготвил предложение до председателя, въз основа на всички събрани в административното производство доказателства, да се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на гражданина на А. Я. А. (л. 24).

При постановяване на оспореното Решение административният орган се е позовал на официалната информация, отразена в Справката, изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно общото положение в А. и актуалната обществено политическа и икономическа обстановка вх. № МД-02-120 от 07.05.2025 г. (л. 14 – л. 23), според която талибаните продължават да поддържат консолидирана властта в А.. Обстановката на сигурност в страната не дава основание да се приеме, че е достигнала ниво на безогледно насилие с опасност от тежки посегателства спрямо цивилното население, което да се приеме като предпоставка за предоставяне на международна закрила единствено въз основа на тези данни. Поставен е акцент върху създадените условия на относителна липса на въоръжен конфликт на фона на

продължаващо ограничаване на основните права и свободи на гражданите на А., особено на жените и момичетата. Отчетени са – подобряване на средата на сигурност след напускане на силите на НАТО и запазване на равновесието в икономиката, макар и на значително ниско ниво, което се отразява на пряката зависимост на значителна част от населението от хуманитарно подпомагане. Посочено е, че на 23 септември 2023 г. е одобрена безвъзмездна помощ за защита благосъстоянието и поминъка на уязвимите афганистанци от Азиатската банка за развитие и от Европейския съюз, а Република Турция е изпратила 20 тона медицински консумативи.

В мотивите на оспореното решение е прието, че в изложените по време на интервюто релевантни за бежанската история фактически данни не се съдържат такива, от които може да се приеме, че жалбоподателят е напуснал държавата си по произход поради преследване заради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Поставен е акцент върху липсата на твърдения за отправяни заплахи към личността на търсещия закрила по нито една от посочените причини, включително и за опасения от преследване. Отражено е, че не са установени данни, а и не са изложени твърдения афганистанският гражданин да е бил преследван, включително и да изпитва опасения от евентуални бъдещи подобни заплахи, имащи значение при преценката относно наличието на основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Заявеното усещане за застрашеност е възприето за недостоверно с оглед представената информация за актуалното политическо и икономическо положение в страната. Направен е извод за липса на обективни данни за предприети дискриминационни мерки, нарушаващи правото на живот на кандидата за закрила в държавата му произход, включително и за реални действия на преследване както от държавни органи, така и от организация или организации, на които държавата не желае или не може да противодейства. Според административния орган изложените причини от жалбоподателя, които са го мотивирали да напусне А., не са правнозначими за търсената международна закрила, доколкото въз основа на същите не могат да бъдат установени дори и лични опасения. Прието е, че в конкретния бежански казус не може да се приложи принципът на съмнение в полза на кандидата, с оглед противоречията в бежанската история и изразената обща неудовлетвореност от положението в страната по произход. Така е обоснован извод, че жалбоподателят е мигрант, а не лице, нуждаещо се от международна закрила.

Отчетено е и поведението му в производството за предоставяне на закрила след подаване на молбата в ДАБ – МС, непосредствено след задържането му от органите на полицията по повод незаконното преминаване на българската граница, самоволното напускане на мястото, в което е бил настанен и незаконното напускане на територията на РБългария, което е обяснено с желание да се установи трайно в друга европейска държава.

Въз основа на тези факти, са поставени под съмнение твърденията за налична опасност и реален риск от застрашеност при завръщане на кандидата в държавата по произход. Отчетени са данните за изминалия значителен период от време от напускането на държавата по произход – повече от четири години и настъпилата през този период положителна промяна в средата на сигурност, включително и досежно социалното и икономическо положение.

По отношение на основанията по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ административният орган е приел, че бежанската история не съдържа твърдения за наличие на реална опасност при връщане в държавата на произход, жалбоподателят да подлежи на наказание, свързано с лишаване от живот (смърт или екзекуция). В този аспект, са изложени съображения и за липса на обективни данни, въз основа на които може да се приеме, че Я. А. е напуснал А. поради реална опасност от тежки заплахи срещу живота и личността му, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, както и да е бил обект на неправомерни посегателства или да е бил подложен на

насилие. Прието е, че към момента положението в държавата по произход не дава основание да се приеме, че степента на несигурност е достигнала ниво на безогледно насилие с опасност от тежки посегателства, което да предпостави предоставянето на закрила единствено въз основа на данните за общата ситуация в страната. Направен е извод, че жалбоподателят не е бил изложен, а и не съществува риск от тежки посегателства спрямо него, по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Не са установени данни за добре обоснован страх от преследване, както и за заплаха за живота му по силата единствено на присъствието на територията на държавата си по произход, за да се приеме, че попада в уязвима група. Така е обоснован извод за липса на основания за предоставяне и на хуманитарен статут.

Обжалваното Решение № 3069 е постановено на 10.04.2025 г. от председателя на ДАБ при МС (л. 10 – л. 13) и е връчено лично на жалбоподателя в присъствие на преводач на 15.04.2025 г. (л. 13). От назначения по искане на жалбоподателя процесуален представител – адв. П. Б., САК са представени и приети като писмени доказателства по делото – публикации в пресата с превод на български език относно актуалната общественно икономическа и политическа обстановка в А. (л. 85 – л. 113), според които в Доклад на ООН са отчетени данни за най-малко 81 убити цивилни граждани и 111 ранени при жестоки нападения в периода м. ноември 2024 г. – м. януари 2025 г. По-голямата част от жертвите и ранените са в резултат на атаки на Ислямска държава в провинция Х., сред които са и 11 поклонници от провинция Б.. Като нарастващ проблем в доклада на ООН са отчетени трансграничните въздушни удари и въоръжени сблъсъци, които са довели и до разселване на 250 семейства от провинциите Х., П. и К.. Посочено е, че през м. март 2023 г. Съветът за сигурност на ООН е приел резолюция, с която изисква рекъводителят на ООН да предоставя тримесечни доклади за ситуацията в А. и за изпълнението на мандата на мисията на ООН в А.. В доклад от м. септември 2024 г. се сочи, че въоръжените опозиционни групировки не представляват сериозно предизвикателство за сигурността, въпреки че продължават да извършват смъртоносни атаки срещу режима. Отчетени са общо 73 потвърдени атаки срещу талибаните от Националния фронт за съпротива и Афганистанския фронт за свобода, както и четири атаки на местния клон на Ислямска държава, насочени към членове на талибаните, хазарско – шиитската общност и чуждестранни граждани в Б., К. и К.. Отразени са инциденти в южната провинция на К. и в провинция Л., настъпили през м. януари 2025 г. от експлозии на невзривени снаряди, в резултат на които са били убити четири деца на възраст между 10 и 15 години. Посочено е, че ООН изчислява, че две трети от областите на А. са засегнати от експлозиви, а около 3 милиона души живеят в близост до противопехотни мини, импровизирани взривни устройства и други останали невзривени експлозиви от войната.

Актуална справка за общественото политическата и икономическа обстановка в А., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС вх. № МД–02-120 от 06.03.2025 г. представи и пълномощникът на председателя на ДАБ - МС (л. 115 – л. 124).

Описаните релевантни за правния спор факти не се оспорват от страните и позволяват да се направят следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ преклузивен срок (*Решението е връчено на жалбоподателя в присъствие на преводач на 15.04.2025 г., а жалбата е заведена на 25.04.2025 г. - л. 5*). Подадена е от лице с правен интерес от оспорването, срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт. Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспореното Решение е постановено от компетентен административен орган – председател на ДАБ при МС, в кръга на нормативно определените му правомощия. Оспореното Решение е издадено в предвидената писмена форма, при спазване на процесуалните правила, обезпечаващи

ефективното участие, включително и личното упражняване на правото на защита от жалбоподателя.

Въз основа на приобщените доказателства е установено по несъмнен начин, че жалбоподателят е информиран писмено на разбираем за него език за реда, който ще се следва в производството по подадената молба за международна закрила, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 от ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е предоставена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си, като за целта му е бил осигурен преводач на заявления от него разбираем език. В приложения протокол, с който е документирано проведеното интервю, жалбоподателят с подписа си е удостоверил липсата на възражения и необходимостта от допълнения в съдържанието му.

В съответствие с изискването на чл. 73 от ЗУБ, молбата е разгледана индивидуално, а на кандидата за закрила е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи, без ограничения за представяне и на доказателства в подкрепа на твърденията.

Решението е постановено и в съответствие с материалния закон.

Разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ регламентира предпоставките (условията), при наличието на които на чужденец може да бъде предоставен статут на бежанец в Република България, а именно – да не може или да не желае да се ползва от закрилата на държавата си на произход, или да не желае да се завърне в нея, поради основателно опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Наличието и основателността на опасенията се преценяват въз основа на данните от бежанската история на кандидата. В Регистрационния лист, както и в декларацията по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ жалбоподателят е посочил, че е [дата на раждане] в [община], Ислямско емирство А., гражданин е на А., с етническа принадлежност – пащун, мюсюлманин – сунит, не е женен.

Законосъобразен е изводът на административния орган, че изложените, по време на интервюто причини за напускане на държавата на произход не могат да бъдат свързани с нито едно от условията, визирани в разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Кандидатът за закрила не твърди да е бил обект на преследване от държавни органи, от партии или организации или недържавни субекти в страната си по произход. Отрекъл е както той, така и останалите членове от семейството му да са имали проблеми поради религията, която изповядват или заради етническата си принадлежност. Не е заявил в периода след установяване на новата власт на управление от талибаните някой от роднините му да е имал проблеми от какъвто и да е характер. По време на интервюто кандидатът не твърди да е бил заплашван или спрямо него да е упражнявана някаква форма на насилие. Няма данни да е осъждан или да е преследван наказателно от официалните власти в държавата си по произход. Не е служил в армията и не е преминал военно обучение. Изложеното, дава основание на съда да приеме, че обосновано и законосъобразно административния орган е приел, че липсват законовите основания на жалбоподателя да бъде предоставен статут на бежанец.

Споделима е и преценката за липса на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ предвижда, че за да бъде предоставен хуманитарен статут на чужденец, освен че същият не следва да отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец, е необходимо да не може или да не желае да получи закрила от държавата си по произход заради опасения, че ще бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства като: смъртно наказание или екзекуция; изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или

наказание; както и на тежки заплахи срещу живота или личността, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен конфликт.

В представената справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, на която се е позовал в мотивите на решението си административният орган, се съдържа информация, че областта, в която е живял със семейството си жалбоподателят не е територия на „въоръжен конфликт“. Въз основа на данните за устойчивост на икономиката, макар и на сравнително ниско ниво, е направен обоснован извод, че за жалбоподателя не съществува проблем да се върне и да продължи да живее в държавата си по произход. Направен е обективен анализ на представена от него информация по повод на подадената молба за закрила, въз основа на който е прието, че в конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплаха за живота на кандидата, за да са налице основания за предоставяне на хуманитарен статут в Република България.

Законосъобразно, преценявайки всички относими факти от бежанската история, административният орган е приел, че не са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход, жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да се превърне в обект на заплаха, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут.

Не могат да бъдат споделени съображенията в жалбата относно липсата на обективна и пълна преценка на всички обстоятелства от значение за положението в страната по произход, с което е обосновано искането за връщане на преписката със задължителни указания относно правилното приложение на материалния закон. Административният орган е спазил всички изисквания на закона както при провеждане на административното производство, така и при постановяване на административния акт, предмет на съдебен контрол в настоящото производство. Административният орган е обосновал решението си след задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, преценявайки, че по отношение на жалбоподателя не е налице нито опасност за живота и свободата, нито опасност от преследване поради националност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, нито реална опасност от тежко посегателство като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание. Спазени са и изискванията, обезпечаващи правото на лично участие и на защита, въпреки че жалбоподателят не се е възползвал от възможността да представи доказателства в подкрепа на заявеното при интервюто.

Представените в съдебното производство документи не дават основание за различен извод относно законосъобразността на проведеното административно производство. Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме, че обжалваното решение съответства на изискванията за законосъобразност, поради което жалбата като неоснователна и недоказана следва да бъде отхвърлена.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. последно от АПК във вр. чл. 85, ал. 4 във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, Административен съд - София – град, Първо отделение, 26-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Я. А., [дата на раждане], провинция Л., [община], А., гражданин на А., ЛНЧ [ЕГН] против Решение № 3069 от 10.04.2025 г. на председателя на ДАБ – МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на тласационно обжалване пред Върховен административен съд на

Република България в 14-дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ: